

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Amos, Abdiam, Et Ionam Prophetas, Commentarij Francisci Lamberti Auenionensis

Lambert, François

Argentorati, 1525

VD16 B 3868

Pars Septima. Septimo, prophetat de insigni gloria & abundantia populi
Israel.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35983

FRANC. LAMB. IN AMOS

tis, quod in compluribus scripturae locis, palam est cerne-
re. Sed quis eorum non inuocauit, pro Israële Dei nomē?
Sentiet quisq; quod bonum sibi uidebitur, ego id omnino
sentio, sanctos ipsos præcognouisse multas Israëlis præua-
ricationes, timueruntq; proinde, ne à Domino propelle-
rentur, et perpetuo abijcerentur. Propterea omni instan-
tia orarunt Dominum, ne omnino disperderentur. Quod
& illis passim Deus promisit, sicut pius lector in diuinis
scripturis, nullibi non offendet, præsertim in Prophetis.
Hinc quoq; & hic sermo prodijt, quo Dominus hæc pro-
mittit, quæ noster Propheta scripsit, eò quod sancti nomē
eius super eis inuocarint.

PARS SEPTIMA.

Ecce dies uenient, dicit Dominus, & com-
prehendet arator messorum, & calcator uue-
mittentem semen. **E**t stillabunt montes dul-
cedinem, & omnes colles culti erunt. **E**t con-
uertam captiuitatem populi mei Israel, & æ-
dificabunt ciuitates desertas et inhabitabunt,
et plantabunt uineas, & bibent uinum earum.
Et facient hortos, & comedent fructus
eorum. **E**t plantabo eos, super humum suam,
& non euellam eos ultra de terra sua, quam
dedi eis, dicit dominus Deus.

Si quis

Si quis hæc tentat enarrare, de instauratione duarum tribuum, post captiuitatem Babylonicam, id frustra facit. Nunquam enim fieri potest, ut recta sit interpretatio hæc. Primum, quod non de solo Iudæa capiatur. Secundo, quod neq; etiam ipse populus Iuda, permanserit, in terra sua, sed in omnes nationes, dispersus sit, hic autem dicit, quod plantabuntur super humum suam, & ab ea nequaquam ultra euellentur. Non est igitur sana, eiusmodi expositio.

Alij quoq; sic hos textus, de fidelium populis explanant, tot mendacia congerentes, ut potius de Satanae Synagoga, quam de Seruatoris Ecclesia sit ipsa explanatio, præsertim, quo ad aliquas partes eius. Dicunt enim, quod per ciuitates, status conjugatorum: per uineas status prælatorum & magistrorum, & per hortos status monachorum, quasi superbia & ampullæ magistrorum, sequeq; monastica, à Diabulo contra Dei uerbum non sint confictæ. Deus quam frugifera uinea, et quam placidi horti. Sed quid? ita oportuit cucullatos etiam in Dei scriptis cum tot horrendis mendacijs insanire, & germanos illorum sensus euertere. Nam & ab eis maxime, hæc insania prodijt. Ego aliud omnino sentio, nempe quod sicut diximus, Israel in dierum nouissimo conuertetur, & forsane hi dies in Ianuis sunt. Quandoquidem ingressa in Ecclesiam plenitudine gentium, mox futura est Israelis conuersio, et simul se Christo subijciēt, ac toto corde illi adhærebunt. Quis autem dubitat, multos filiorum Israel, tum uenturos in terram

FRANC. LAMB. IN AMOS

in terram suam? Denique ueri fideles sunt heredes mundi, quod sint **A**brahæ semen, cui promissa est mundi hereditas. **R**oman. quarto. **E**t ideo ubicunq; fuerint, erunt in terra sua, à qua minime euellentur, **N**am & post extremum iudicium, erit in electorum gloriam mundus totus. **N**on quòd, ut nonnulli pperam scripserunt, dicã eos post iudicium, ducturos uxores, comesturos, bibituros & c. **S**ed quod & coelum, & terra, & omnia creata, in eorũ gloriam conuertentur, pro quibus etiam maxime facta sunt. **T**um & in montibus **I**sraël, & in alijs terris, in quibus sancti erunt, prouidebit **D**eus **O**ptimus **M**aximus, in quem credent, & cui herent, de necessarijs cunctis, præsertim de his, quæ fami uerbi **D**eï, cuius præce. ca. meminuit, sunt opposita, nempe germanum sensum, ipsius uerbi, & in omnibus spiritum cælestis sapientiæ et intelligentiæ ueritatis. **N**imirum per unum, triticum, & fructus hortorum, uarijs respectibus, **D**eï eloquia significantur, quemadmodum in fine capitis secundi **O**sæ diximus. **P**orro messores & calcatores uuæ, aut uinitores, sunt fideles ministri et interpretes, eiusdẽ uerbi. **N**ũc dicitur **O**sæ 2. **E**t dabo ei uinitores eius ex eodẽ loco. **D**ulcedo autem, eiusdem uerbi suauitas est, quemadmodum **I**obe. 3. super simili textu diximus, quæ dulcedo, à montibus, id est, à maioribus & rectoribus **E**cclesiæ maxime proficietur. **O**uere felicissimos dies, in quibus ab ipsis **E**cclesiæ primoribus, non mendacia hominum, non sophismata execrabilia, ut hætenus, sed dulcedo sermonum **A**ltissimi continue
suet.

fluet. Et colles, id est, minores, eisdem sermonibus, quasi aratro profcindentur, & culti erunt. Tum conuertetur populi Israël & omnium electorum captiuitas, dum per **CHRISTVM** liberi fient, à detestabili captiuitate errorum & hæresum, in quibus esse, quid nisi grauisima captiuitas est?

Et edificabunt &c. Ciuitates, uineæ & horti, Christi Ecclesie sunt. Non enim potest intelligi, de ciuitatibus, uineis & hortis, iuxta literæ superficiem, quòd non sint deserti externe, sed de perniciosissima desertiõe, quæ per hæc figuratur, quæ tam in regione Israël, quàm in uniuersis ferè terris, multis sæculis fuit. Hæc desertio est, ubicunque non regnant impolluta, æterna, & admirabilia scripta Dei, sed pro eis mendacia & figmenta hominum sunt recepta. Sic nunc deserti sunt omnes montes, colles, & ualles Israël, quòd in eis non reperiatur ueritas. Sic quoq; in hunc usque diem, omnes mundi regiones desertæ fuere: nunc autem ueritate palàm facta, cessat ipsa desertio: quod illi experiuntur, qui ipsius ueritatis fiunt participes. Incipiunt enim instaurari desertiones ciuitatum, id est, Ecclesiarum, & in eis quasi in uineis, plantantur uites, & quasi horti amoenissimi fiunt, dum multi indices fidelium numero adiunguntur: & ciuitates nouæ edificantur, aut desertæ instaurantur, dum quæ ante ueritatem odiebant, & solo spiritu erroris plenæ erant, ipsam ueritatem toto corde amplectuntur, quod potissime tum

¶ fiet cum

FRANC. LAMB. IN AMOS

fict, cum israel ad Christum fuerit conuersus, & defecerit
ab erroribus suis.

Instaura Domine **IESV** Israellem, instaura & totum
orbem spiritu ueritatis tue, ut omnes unanimiter curra-
mus post te, & glorificemus nomen tuum. Da nobis
optime **SERVATOR**, ut uideamus gloriam ad-
sumptionis israelis, que mundo erit, quasi uita
ex mortuis, ut sub te uno pastore perfectissi-
mo, uiuat totus orbis, & in nobis omni-
bus regnes, cui cum patre & spiritu
sancto sit gloria, decus, & impe-
rium in secula seculorum.

AMEN.

FINIS.

Francisci